

آشنایی با فرایند توانبخشی بینایی

ناصر صادقیپور

چکیده

با توجه به تعداد کم بینایانی که همه روزه در کلینیکهای چشم پزشکی مورد معاینه قرار می‌گیرند و از طرفی عدم وجود درمان قطعی برای افزایش بینایی ایشان، ضرورت توجه به توانبخشی بینایی این گروه احساس می‌شود. در این مقاله سعی شده ابتدا به مفهوم و سپس به مراحل توانبخشی بینایی که در مراکز با همین نام قابل انجام است پرداخته شود. در اینجا پس از ارائه آمار موجود در مورد کم بینایان و نابینایان، به چگونگی جمع آوری اطلاعات اشاره شده و پس از ارائه تعاریف استاندارد، به توضیح تیم توانبخشی پرداخته شده است. علل کم بینایی و بیماریهای چشمی که منجر به این حالت می‌شود اعم از مادرزادی، ژنتیک و اکتسابی و همچنین علل اصلی مورد توجه قرار گرفته‌اند. تکنیک‌های انجام معاینات و وسایلی که به عنوان وسایل کمک بینایی معروف هستند نیز از نکاتی است که در این مقاله به آن پرداخته شده است. در طی فرایند توانبخشی بینایی پس از آنکه درمانگران (اعم از متخصصین چشم و اپتومتریستها) از طریق درمانهای رایج همچون جراحی، دارو درمانی و تجویز عینکهای معمولی، موفق به افزایش بینایی بیمار و یا درمان وی نمی‌شوند، باید برای بررسی امکان افزایش دید، بیمار را به متخصصین مربوط به توانبخشی بینایی ارجاع دهند. این افراد همان اپتومتریستها و یا چشم پزشکانی هستند که دوره‌های مربوطه را گذرانده‌اند.

در توانبخشی بینایی پس از ارزیابی میزان دید باقی مانده، اقدام به تجویز وسایل کمک بینایی مناسب می‌شود. همچنین مشاوره لازم در خصوص شغل مناسب و تکنیکهای آموزشی بخصوص در کودکان سنین مدرسه، به عمل می‌آید. در صورتی که دید بیمار آنقدر کم باشد که وسایل کمک بینایی مناسبی برای وی وجود نداشته باشد، بیمار به مراکز توانبخشی نابینایان ارجاع می‌گردد. آنچه که قابل تأمل است، خلاء مراکز توانبخشی بینایی بین سیستم درمانی و سیستم توانبخشی نابینایان است.

کلید واژه‌ها: نابینایی / کم بینایی / بینایی عملی / توانبخشی بینایی / وسایل کمک بینایی

اپتومتریست، کارشناس ارشد مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی، مدیر کمیته اختلالات بینایی دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی

تاریخ دریافت مقاله: ۸۵/۵/۲۴
تاریخ پذیرش مقاله: ۸۵/۷/۸

آدرس نویسنده:

تهران، اوین، بلوار دانشجو، بن‌بست کودکان، دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی، کمیته اختلالات بینایی
تلفن: ۲۲۴۲۲۲۵۰ داخلی ۳۸۶

E-mail: NaserSad@yahoo.com